

‘fortificație, casă de birne’ < tc. *palanka* (cf. Tiktin, Cihac, DLRM (pol. < it) *palanca* «clădire de formă alungită»). În alte limbi slave de apus acest cuvânt nu există. Larga sa răspîndire și în Țara Românească ne face să credem că el a pătruns totodată și direct din limba turcă:

«Ci îndată începu a-și face steaguri multe și tunuri și ierbării multe și *palangă* împrejurul mănăstirii» (Let. Cant. 172). «Pre unde am intrat în Țara Ardealului, în mijlocul munților era o *palancă* de zid și tras zidul den ripă a unui munte, până în ripa altui munte» (M.C. 184).

Cu acest sens, cuvîntul nu s-a păstrat. Întîlnim doar dialectal în Moldova a *face palancă* «a pune la pămînt, a dărîma» (cf. Tiktin). De ex.: «A venit o furtună și a făcut orzul *palancă*». «Și eu fuga, și ea fuga pînă ce dăm cînepa toată *palancă* la pămînt» (Creangă 33).

Părcan ‘1. îngrăditură de lemn pentru zăgăzuirea apelor. 2. fortificație din birne și scinduri’ < pol. *parkan* (cf. DLRM, Scriban, Łuk. 529), ceh. *parkán*, slc. *parkán*, toate provenind din v. germ. *perkan*. Cu sensurile citate mai sus, cuvîntul *părcan* este răspîndit numai în Moldova.

«Iar moscalii n-au vrut să le deschidă *părcănil* ca să întri înlontru în obuz» (Nec. 239).

Cu sensul de «ramă de lemn, balustradă, rampă» cu care este citat în DLRM, este răspîndit în Muntenia ca fiind un împrumut din magh. *párkány* «idem» (cf. Bărczi).

Acest cuvînt se menține dialectal cu forma *parcănă* în Moldova, avînd sensul de ‘1. bușteni mulți strînși grămadă. 2. ocol pentru vite’¹.

Zameă (refăcut după pl. *zămci*) ‘zid înconjurător, fortificație (Umwallung), centură de fortificații’ < pol. *zamek*, forma veche *zamk*, pl. *zamki* «cetate, fortăreață, întăritură» (calc lingvistic din sec. al XVI-lea după germ. *Schlöss*; cf. Slawski), cf. rus. *замок* «castel», ceh. *zamek* «idem», slc. *zamok* «idem». Împrumutul s-a făcut probabil prin forma de plural:

«Ieșie joimirii de pen *zămci* de-i lovié» (Nec. 106). «Numai ce s-audzié tunurilor dînd din ocop și de pen *zămci* dînd» (Nec. 138).

Printre denumirile pozițiilor de apărare militară sînt și unele cuvinte pe care numai criteriile culturale-istorice le pot determina ca pe niște împrumuturi lexicale poloneze. Astfel sînt *ocop* și *șanț*.

Ocop ‘șanț, tranșee’ este un împrumut din pol. *okop* ‘șanț, redută’ (rădăcina cuvîntului, *kop*-este slavă comună și se întîlnește în toate limbile slave: ceh *okop* «idem», slc. *okop* «idem» etc.). Acest cuvînt are o frecvență mică, fiind un împrumut artificial (la Neculce se întîlnește numai de 2 ori).

«Făcut-au leșii la Ivancea *ocop*... de-au așădzat oaste» (Nec. 106).

Șanț ‘tranșee, val de pămînt’ reprezintă un împrumut din pol. *szanc*, *szaniec* «idem», (ceh *šanc* «idem», slc. *šanc* < germ. *Schanze*). Dicționarele românești dau acestui cuvînt etimologie poloneză (DLRM, Candrea, Tiktin). Este prezent din cele mai vechi texte istorice, cu o frecvență mai mare în Moldova. De exemplu:

«Nemica nu le strica, că să îngropasă bine în *șanțuri*, unde trei zile s-au apărat» (Ur. 118). «*Șanțul* cela ce să dzice Troianul» (Valul lui Traian—M.C. 43). «Și au dat năvală (Sobiecki) în *șanțuri*, de junghia pă turci» (R. Pop. 427).

¹ V. Arvinte, D. Ursu, M. Bordeianu, *op.cit.*, p. 52.